

**Od idei miast-ogrodów do ruchu
partyzantki ogrodniczej**

Maciej Kędziński

**Od idei miast-ogrodów do ruchu
partyzantki ogrodniczej**

**Spoleczne i kulturowe aspekty
postaw proekologicznych
mieszkańców miasta**

Poznań 2022

Seria **KRAJOBRAZY**
TOM 13

RADA NAUKOWA

Allen Carlson (Kanada), Arto Haapala (Finlandia), Alicja Kuczyńska, Leszek Mrozewicz, Mateusz Salwa,
Anna Zeidler-Janiszewska

Redaktor serii:
Beata Frydryczak

Na okładce wykorzystano zdjęcie autorstwa Macieja Kędzińskiego

Publikacja finansowana przez Instytut Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie

Recenzja:
dr hab. inż. Beata Joanna Gawryszewska

Korekta:
Anna Surendra, Sebastian Surendra

Copyright by:
Maciej Kędziński

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

Wydanie I, Poznań 2022

ISBN 978-83-67287-51-7

DOI 10.48226/978-83-67287-51-7

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80

e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Wstęp	7
Część I	17
Rozdział I.	
Miejska tęsknota za naturą, czyli relacja miasto – wieś	21
Tęsknota za naturą na przestrzeni wieków	21
Relacja miasto – wieś w okresie rewolucji przemysłowej.....	24
Relacja miasto – wieś w kontekście XX-wiecznej urbanizacji	31
Relacja miasto – wieś w kontekście teorii antropologicznych i socjologicznych.....	36
Relacja miasto – natura w kontekście teorii filozoficznych Böhme i Berleanta	40
Rozdział II.	
Miasto w przyrodzie – przyroda w mieście. Utopijne wizje miast.....	49
Utopia w urbanistyce w zarysie	49
Utopia w urbanistyce jako przykład utopii społecznej	52
„Zielone” utopie urbanistyczne.....	57
Rozdział III	
Koncepcja miasta-ogrodu jako przykład utopii zrealizowanej.....	69
Miasto-ogród.....	69
Rozwój idei Howarda na świecie.....	74
Wpływ koncepcji Howarda na współczesną urbanistykę.....	82
Rozdział IV	87
Idea „sprowadzenia przyrody” do przestrzeni publicznej miasta	87
Rozwój idei parku publicznego od XIX wieku.....	87
Ekologiczne miasta i budynki XXI wieku – utopia w praktyce	99
Ekologiczna architektura jako przykład hybrydy natury i techniki	101
Część II	107
Rozdział I	
Miejska przestrzeń publiczna.....	111
Założenia miejskiej przestrzeni publicznej w ujęciu interdyscyplinarnym ...	111
Przestrzeń publiczna jako <i>theatrum mundi</i>	117
Problemy współczesnych zurbanizowanych przestrzeni publicznych	123
Współczesna przestrzeń publiczna w ujęciu sytuacionistów	124
Krytyka współczesnej architektury i założeń urbanistycznych	128

Rozdział II	
Ekolodzy w mieście	135
Prawo do miasta i świadomość ekologiczna.....	136
„Partyzantka ogrodnicza” jako forma zaangażowania w przestrzeni miasta	140
Rozwój idei <i>guerilla gardening</i>	144
Partyzantka ogrodnicza w Polsce.....	147
Działalność partyzantki ogrodniczej.....	153
Klasyfikacja partyzantki ogrodniczej.....	161
Aktywność partyzantów ogrodniczych w kontekście teorii aktora-sieci Latoura.....	167
Rozdział III	
Od społecznego konsensusu do obywatelskiej partycypacji	175
Współczesne teorie konsensusu.....	175
Współczesne teorie praktyki społecznej	177
Obywatelska partycypacja jako przykład aktywności miejskich ogrodników.....	180
Zakończenie	189
Bibliografia	195
Streszczenie.....	217
Summary	221
Indeks.....	225